

تدریس به دانش آموزان مبتلا به ناتوانی‌های یادگیری و دیگر اختلالات

پدیدآورنده
سازمان یونسکو

مترجمان
صادق موسوی
حسنا احمد زاده

انتشارات آوای نور
تهران - ۱۳۹۷

شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۳۶۹-۰
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۱۳۴۲۶۵
عنوان و نام پدیدآور	:	تدریس به دانش‌آموزان مبتلا به ناتوانی‌های یادگیری و دیگر اختلالات/پدیدآورنده سازمان یونسکو؛ مترجمان صادق موسوی، حسنا احمدزاده.
مشخصات نشر	:	تهران: آوای نور، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۲۰ص
یادداشت	:	عنوان اصلی: Teaching children with disabilities in inclusive settings.
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۱۹.
موضوع	:	یادگیری -- اختلالات
موضوع	:	Learning disabilities
موضوع	:	کودکان ناتوان در یادگیری -- آموزش و پرورش
موضوع	:	Learning disabled children -- Education
رده بندی دیویی	:	۹۳۷۱
رده بندی کنگره	:	۴LC ۴۷۰/۴۳۹۷
شناسه افزوده	:	موسوی، صادق، ۱۳۷۰ - مترجم
شناسه افزوده	:	احمدزاده، حسنا، ۱۳۷۱ - مترجم
شناسه افزوده	:	یونسکو
شناسه افزوده	:	Unesco
وضعیت فهرست نویسی	:	لیبیا

تدریس به دانش‌آموزان مبتلا به ناتوانی‌های یادگیری و دیگر اختلالات

پدیدآورنده: سازمان یونسکو

مترجمان: صادق موسوی - حسنا احمد زاده

چاپ اول ۱۳۹۷

تیراژ: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۳۶۹-۰

تهران: خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان وحید نظری - پلاک ۹۹

تلفن: ۶ - ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نمابر: ۶۶۴۸۰۸۸۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

قیمت ۹۵۰۰ تومان

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۰
مقدمه مترجم.....	۱۲
مقدمه.....	Error! Bookmark not defined.
تعریف ناتوانی.....	Error! Bookmark not defined.
نقص.....	Error! Bookmark not defined.
ناتوانی.....	Error! Bookmark not defined.
عقب ماندگی.....	Error! Bookmark not defined.
موانع یادگیری، رشد، مشارکت و چگونگی فائق آمدن بر آنها	Error! Bookmark not defined.
موانع محیطی.....	Error! Bookmark not defined.
موانع فردی.....	Error! Bookmark not defined.
شناسایی موانع یادگیری، رشد و مشارکت.....	Error! Bookmark not defined.
نکات عملی برای حذف موانع یادگیری، رشد و مشارکت	Error! Bookmark not defined.
محیط مدرسه‌ای در دسترس (اصول طراحی فراگیر)	Error! Bookmark not defined.
هفت اصل مهم در طراحی فراگیر.....	Error! Bookmark not defined.
اصل ۱: استفاده عادلانه.....	Error! Bookmark not defined.
اصل ۲: استفاده منعطف.....	Error! Bookmark not defined.
اصل ۳: استفاده ساده و فی البداهه.....	Error! Bookmark not defined.
اصل ۴: ارائه اطلاعات مهم.....	Error! Bookmark not defined.
اصل ۵: میزان خطر پایین.....	Error! Bookmark not defined.
اصل ۶: خستگی کم.....	Error! Bookmark not defined.
اصل ۷: فضا و وسعت مناسب.....	Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.....نقص شنوایی

Error! Bookmark not defined.....اهمیت مداخله اولیه و مناسب

Error! Bookmark not defined.....ابزار و حالت حالت‌های ارتباطی

Error! Bookmark not defined.....زبان اشاره و هجی انگشتی

Error! Bookmark not defined.....هجی انگشتی

Error! Bookmark not defined.....چند مثال از زبان اشاره

Error! Bookmark not defined.....گفتار (ارتباط کلامی)

Error! Bookmark not defined.....لب خوانی

Error! Bookmark not defined.....صدا و ناشنوایی

Error! Bookmark not defined.....درجات نقص شنوایی و اثرات بالقوه آن

Error! برطرف کردن موانع یادگیری، رشد و مشارکت مربوط به نقص شنوایی

Bookmark not defined.

Error! Bookmark نکات عملی برای تدریس به کودکان مبتلا به نقص شنوایی

not defined.

Error! Bookmark not defined.....نقص بینایی

Error! Bookmark not defined.....عوامل ایجاد نابینایی

Error! Bookmark not defined.....تست میزان بینایی

Error! Bookmark not پاسخ‌ها و ظرفیت‌ها بینایی در رشد طبیعی قوه بصری

defined.

Error! Bookmark not نکات عملی برای تدریس به کودکان مبتلا به نقص بینایی

defined.

Error! Bookmark not defined.....نقص بدنی - نقص در حرکت

Error! Bookmark not defined.....نقص حرکتی چیست؟

Error! Bookmark not defined.....نقص تحرک چیست؟

Error! Bookmark not نکات عملی برای تدریس به کودکان مبتلا به نقص بدنی

defined.

Error! Bookmark not defined..... فلج مغزی

Error! Bookmark not defined. نکات علمی برای تدریس به کودکان مبتلا به فلج مغزی

Error! Bookmark not defined..... تاخیر رشدی / عقلی

Error! Bookmark not defined..... علل ایجاد تاخیر رشدی کدامند؟

Error! Bookmark not defined..... سندرم داون

Error! Bookmark not defined. چگونه افراد مبتلا به تاخیر رشدی را تشخیص داد؟

Error! Bookmark not defined. نکات عملی برای تدریس به کودکان دارای تاخیر رشدی

Error! Bookmark not defined..... مشکلات یادگیری خاص

Error! Bookmark not defined..... محاسبه پریشی

Error! Bookmark not defined..... نوشتار پریشی

Error! Bookmark not defined..... خوانش پریشی

Error! Bookmark not defined. شناسایی کودکان مبتلا به خوانش پریشی و دیگر مشکلات خواندنی و نوشتاری

Error! Bookmark not defined. نکات علمی برای تدریس به کودکان مبتلا به خوانش پریشی

Error! Bookmark not defined..... کنش پریشی

Error! Bookmark not defined..... اختلال نقص توجه و بیش فعالی

Error! Bookmark not defined.. ابعاد مثبت اختلال نقص توجه و بیش فعالی

Error! Bookmark not defined..... تشخیص اولیه

Error! Bookmark not defined. نکات عملی برای تدریس به کودکان مبتلا به اختلال نقص توجه و بیش فعالی

Error! Bookmark not defined..... اختلال طیف اتیسم

Error! نکات عملی برای تدریس به کودکان مبتلا به اختلال طیف اتیسم

Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined..... صرع

Error! Bookmark not defined..... سندروم توره

Error! Bookmark not defined. نکات عملی برای تدریس به کودکان مبتلا به سندرم توره

Error! Bookmark not defined..... مشکلات رفتاری، عاطفی و اجتماعی

نکات عملی برای تدریس به کودکان دارای مشکلات رفتاری، عاطفی و اجتماعی

Error! Bookmark not defined.....

Error! Bookmark not defined..... نابینایی و ناشنوایی

Error! نکات عملی برای تدریس به کودکان مبتلا به نابینایی و ناشنوایی

Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined..... نقص‌های چندگانه

Error! Bookmark not defined..... منابع

تقديم به نهاد پاک دانش‌آموزان ناتوان کشورم
تقديم به پدرم و يگانه گل هستی مادرم

صادق موسوی

پیشگفتار

حق آموزش کودکان، نوجوانان، و بزرگسالان ناتوان، حقی جهانی و مورد توافق همگان است. کنوانسیون حقوق آموزش کودکان (۱۹۸۹) و کنوانسیون حقوق آموزش افراد ناتوان (۲۰۰۸) بر این حق صحنه گذاشته اند. علاوه بر این در چندین بیانیه بین المللی مهم از جمله "بیانیه جهانی آموزش برای همگان (۱۹۹۰)", "بیانیه سالمانسا یونسکو در مورد چارچوبی برای عمل" (۱۹۹۴) و "چارچوب داکار برای عمل" (۲۰۰۰) نیز بر این حق تاکید شده است.

اطمینان یافتن از حق آموزش قلب مأموریت سازمان یونسکو را تشکیل می‌دهد، حقی که توسط اعضای این سازمان نیز مورد تایید و رسمیت قرار گرفته است. اینچنین آموزشی باید آموزشی با کیفیت باشد. بنابراین یونسکو نه تنها بر حق آموزش بلکه بر آموزش با کیفیت برای همه تاکید دارد.

در اکثر کشورهای در حال توسعه کودکان ناتوان، خارج از مدرسه به سر می‌برند و اجازه ثبت نام به آنها داده نمی‌شود. از بین برداشتن موانع تحصیل برای این گروه از دانش‌آموزان در واقع پیش مقدمه ای برای دست یابی به آموزش برای همگان است. برای اطمینان یافتن از دستیابی همه دانش‌آموزان به آموزش با کیفیت باید سیاست‌ها و اعمال آموزشی به گونه ای تنظیم شوند که همه فراگیران را تشویق به مشارکت کنند و به جای تلقی تنوع به عنوان یک مانع، آن را منبعی مفید تلقی نمایند. هموار نمودن راه آموزش برای همگان در واقع هموار نمودن مسیر رفاه و موفقیت برای فرد در سطح خرد و برای جامعه در سطح کلان است. موفقیت و رفاه نیز به نوبه خود منجر به رشد پایدار و همراه با صلح برای بشریت می‌شود.

سازمان یونسکو بدنبال ارائه روشی عملی و کل گرایانه برای ایجاد محیطی فراگیر در کلاس درس و مدرسه و یادگیری دوستانه است. تمرکز کتاب پیش رو بر روی نیازها و مسائل خاص افراد ناتوان، هنگام آموزش است. این کتاب راهنمایی‌های عملی را جهت تدریس موفق به دانش‌آموزان ناتوان همراه با کیفیت لازم ارائه می‌دهد. تمرکز ویژه کتاب بر استفاده از فعالیت‌های دوستانه جهت کمک به دانش‌آموزان ناتوان برای دستیابی به پتانسیل کامل آنهاست.

در واقع این کتاب حاصل کاری مشارکتی است. در ابتدا پیش نویس کتاب توسط آقای تارج که مشاور یونسکو می‌باشد تهیه شده، سپس پیشنهادها و توصیه‌های مربیانی از سراسر دنیا بر آن اعمال شده است. آقای جان لیندبرگ که مسئول برنامه‌های یونسکو در آسیا و اقیانوسیه است هماهنگی این کتاب را برعهده داشته است و تیم انتشارات یونسکو از جمله کارولین هادد و پانسودا وانشیگها کارهای نهایی را برای چاپ کتاب انجام داده اند.

گوانگ جوکیم (مدیر یونسکو شعبه بانکوک)

مقدمه مترجم

یکی از وظایف خطیر آموزش و پرورش توجه به دانش‌آموزان گوناگون با نیازهای مختلف است. بدون شک یکسان سازی و عدم توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان منجر به از بین رفتن خلاقیت و بی میلی دانش‌آموزان به فرایند آموزش و در نتیجه عقیم ماندن برنامه‌های درسی می‌شود. آموزش و پرورش باید در بهترین شکل خود، یعنی فراگیر بودن قرار بگیرد تا بتواند به نحو احسن نیازها و علائق تمامی دانش‌آموزان را در نظر بگیرد. در این بین توجه به دانش‌آموزان مبتلا به اختلالات گوناگون از اهمیت ویژه ای برخوردار است. طرد این دانش‌آموزان از مدرسه و بی توجهی به نیازها، علائق و تمایلات خاص آنها باعث عدم مشارکت و رشد و یادگیری آنها می‌شود.

دانش‌آموزان ناتوان نیازمند تعدیل در برنامه ها، روش ها و ارزشیابی آموزشی هستند. به رسمیت شناختن این دانش‌آموزان در نظام آموزش رسمی به معنای احترام قائل شدن برای پیشرفت و مشارکت اجتماعی آنان است. چه بسا بسیاری از دانش‌آموزان ناتوان که با آموزش‌های ویژه گوی سبقت را از شاگردان معمولی گرفته و به جایگاهی رفیع دست پیدا کرده‌اند. نباید ناتوانی را معادل با توانایی شناختی پایین در نظر گرفت، گاهی اوقات با تغییر کوچک در محیط، محتوا و برنامه ناتوانی‌ها برطرف می‌شود. علاوه بر این حق آموزش این کودکان در بسیاری از معاهده ها و قوانین بین المللی به رسمیت شناخته شده است که نشان دهنده اهمیت روز افزون به این گروه خاص از دانش‌آموزان است.

در بسیاری از موارد مدارس و محیط آموزشی کودکان ناتوان از کودکان معمولی متفاوت است، اما آنچه که در این کتاب مد نظر بوده است ایجا محیطی فراگیر و دوستانه به گونه ای بوده است که کودکان ناتوان قادر باشند در کنار همسالان معمولی خود به آموزش و یادگیری بپردازند. این امر بدین دلیل حائز اهمیت است که با ایجاد محیط یادگیری فراگیر، اعتماد به نفس و عزت نفس دانش‌آموزان ناتوان دو چندان می‌شود و متعاقب آن شانس موفقیت آنها در تحصیلات نیز افزایش پیدا می‌کند. هدف مترجمان کتاب حاضر، شناخت دانش‌آموزان مبتلا به ناتوانی‌های گوناگون برای مخاطبان و ارائه نکات عملی و کاربردی جهت تدریس و مدیریت موثر مدارس و کلاس‌های درس فراگیر بوده است. امید که هیچ دانش‌آموزی به دلیل ناتوانی از آموزش و یادگیری محروم نماند.

صادق موسوی

حسنا احمدزاده